

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

ЗАКОН
ЗА ПОЛИЦИЈА
- пречистен текст -

Скопје, септември 2010 година

Пречистениот текст на Законот за полиција ги опфаќа: Законот за полиција („Службен весник на Република Македонија“ број 114/06), Законот за дополнување на Законот за полиција („Службен весник на Република Македонија“ број 6/09) и Одлуката на Уставниот суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ број 148/08)

З А К О Н ЗА ПОЛИЦИЈА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат полициските работи, организацијата на Полицијата, полициските овластувања и правата и обврските што произлегуваат од работниот однос на полициските службеници во Министерството за внатрешни работи (во натамошниот текст: Министерството), што не се уредени со Законот за внатрешни работи.

Член 2

Полицијата е дел од Министерството во кој се вршат полициски работи преку полициски службеници.

Полициски службеник е овластено службено лице согласно со одредбите од Законот за внатрешни работи, униформиран и неуниформиран припадник на Полицијата со полициски овластувања, кој ги врши полициските работи во согласност со закон.

Член 3

Основна функција на Полицијата е заштита и почитување на основните слободи и права на човекот и граѓанинот гарантирани со Уставот на Република Македонија, законите и ратификуваните меѓународни договори, заштита на правниот поредок, спречување и откривање на казниви дела, преземање мерки за гонење на сторителите на тие дела, како и одржување на јавниот ред и мир во општеството.

Член 4

Заради создавање услови за работа на Полицијата, во Министерството:

- 1) се утврдуваат кадровските и образовните потреби, принципите за напредување во службата и управувањето со човечките ресурси;
- 2) се донесуваат развојни, организациски и други насоки за работа;
- 3) се донесуваат планови за користење на материјално-финансиски средства;
- 4) се донесуваат и спроведуваат планови за изградба и користење на информациски системи за сопствени потреби;
- 5) се донесуваат и спроведуваат планови за изградба и користење на радио-комуникациски и телекомуникациски системи за сопствени потреби;
- 6) се утврдуваат потреби за развој и примена на современи научни, криминалистички достигнувања и примена на технички средства;

- 7) се развива и унапредува меѓународната полициска соработка;
- 8) се организира и спроведува надзор, внатрешна контрола и финансиска ревизија и
- 9) се вршат други работи утврдени со закон.

II. ПОЛИЦИСКИ РАБОТИ

Член 5

Полициски работи, во смисла на овој закон, се дејствија на полициските службеници што се однесуваат на:

- заштита на животот, личната сигурност и имотот на граѓаните;
- заштита на слободите и правата на човекот и граѓанинот гарантирани со Уставот на Република Македонија, законите и ратификуваните меѓународни договори;
- спречување на вршење кривични дела и прекршоци, откривање и фаќање на нивните сторители и преземање на други со закон определени мерки за гонење на сторителите на тие дела;
- одржување на јавниот ред и мир;
- регулирање и контрола на сообраќајот на патиштата;
- контрола на движење и престој на странци;
- обезбедување на државната граница и контрола на преминување на државната граница;
- укажување помош и заштита на граѓаните во случај на неопходна потреба;
- обезбедување на определени личности и објекти и
- други работи утврдени со закон.

Член 6

Полицијата укажува помош на државните органи, општините и на градот Скопје, на правни и физички лица во спасувањето на луѓето и материјалните добра од природни непогоди и други несреќи.

Член 7

Полицијата укажува помош (асистенција) за спроведување на извршна одлука, доколку при спроведувањето на извршувањето, надлежниот државен орган, односно лицата кои со посебен закон се овластени да го спроведат извршувањето, наидат на физички отпор или таков отпор може оправдано да се очекува.

Барањето за асистенција, надлежниот државен орган од ставот 1 на овој член, го поднесува до Полицијата во писмена форма, најдоцна пет дена пред спроведување на извршувањето на одлуката од ставот 1 на овој член.

Началникот на Секторот за внатрешни работи одлучува за начинот на давање на помошта (асистенција) и за тоа навреме го известува подносителот на барањето.

Член 8

Кога лицето кон кое се применети полициските овластувања согласно со овој закон, смета дека полицискиот службеник ги повредил неговите слободи и права, има право на претставка до Полицијата.

Полицијата е должна да изврши проверка по наводите во претставката од ставот 1 на овој член и во рок од 30 дена од денот на приемот на претставката, во писмена форма, да го извести подносителот за преземените мерки.

Член 9

Министерот за внатрешни работи (во натамошниот текст: министерот) до Владата на Република Македонија (во натамошниот текст: Владата), доставува писмен извештај за извршените полициски работи најмалку еднаш годишно.

Министерот до Собранието на Република Македонија и неговите работни тела, доставува писмен извештај за извршените полициски работи најмалку еднаш годишно.

Писмениот извештај за извршените полициски работи Министерството го објавува на начин достапен за јавноста (интернет страница, средства за јавно информирање и друго).

Член 10

Полицијата ја известува јавноста за прашањата од нејзина надлежност.

На барање на граѓаните, државните органи, јавните претпријатија и на други правни лица, Полицијата им дава информации, податоци и известувања за прашања од својот делокруг за кои тие се непосредно заинтересирани.

Нема да се даваат информации, податоци и известувања кои согласно со закон се определени со соодветен степен на класификација, освен кога се исполнети условите утврдени со посебен закон.

Нема да се даваат лични податоци со кои располага Министерството, освен во случаи утврдени со овој и посебен закон.

Информациите, податоците и известувањата од ставовите 1 и 2 на овој член ги дава овластен работник од министерот.

Член 11

Полицијата соработува со граѓаните, државните органи, здруженија на граѓани и други правни лица заради спречување или откривање на кривични дела и прекршоци.

Полицијата соработува со органите на општините и на градот Скопје за работите што се однесуваат на јавната безбедност и безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Заради остварување на соработката и зацврстување на влијанието на јавноста во работата на Полицијата од ставовите 1 и 2 на овој член можат да се формираат советодавни и координативни тела (совети и комисии), со цел да се изградат заеднички препораки за подобрување на јавната безбедност на подрачјето на општината и на градот Скопје, градење доверба и партнерски односи во превенирањето на појавите што влијаат на безбедноста.

Член 12

Полицијата соработува со странски полициски служби и меѓународни полициски организации, согласно со ратификуваните меѓународни договори и членството во меѓународни полициски организации и институции.

Член 13

Полицискиот службеник е должен надвор од работното време да преземе неопходни мерки според околностите на случајот, заради заштита на животот, личната сигурност и имотот на граѓаните.

Член 14

Полицискиот службеник презема мерки што се однесуваат на гонење на сторител на казниво дело, само кога постојат основи за сомневање дека лицето е сторител на такво дело. Основи за сомневање постојат кога Полицијата располага со сознанија кои врз основа на криминалистичкото и полициското знаење и искуство можат да се оценат како доказ за сторено казниво дело и вина на сторителот на тоа дело.

Кога постојат основи за сомневање за казниво подготвување или планирање или за извршување на кривично дело, Полицијата отвора криминалистичка обработка и презема мерки согласно со Законот за кривичната постапка.

III. ОРГАНИЗАЦИЈА НА ПОЛИЦИЈАТА

Член 15

Полициските работи во Министерството ги врши Биро за јавна безбедност (во натамошниот текст: Бирото), како орган во состав на Министерството.

Во надлежност на Бирото е:

- 1) концептуално планирање, следење и анализирање на безбедносната состојба и причините за појава на криминалитет и загрозување на јавната безбедност;
- 2) усогласување, насочување, генерален и стручен надзор и контрола над работата на организационите единици на Полицијата;
- 3) собирање, обработка, анализа, користење, оценување, пренос, чување и бришење на податоци од делокругот на работа на Полицијата, како и обработка на лични податоци под услови и на начин утврдени со овој и посебен закон;
- 4) учество во вршењето на одредени сложени работи од делокругот на работа на организационите единици на Полицијата;
- 5) спроведување на ратификуваните меѓународни договори за полициска соработка и други меѓународни акти за кои е надлежна Полицијата;
- 6) предлагање стандарди за опрема и материјално-технички средства за организационите единици на Полицијата;
- 7) грижа за подготвеноста на Полицијата за дејствување и работа во услови на сложена безбедносна состојба и
- 8) други работи утврдени со закон.

Генералниот надзор ја опфаќа организационата структура на Полицијата, методологијата на работа на Полицијата и се врши еднаш на четири години.

Стручниот надзор се врши по наредба на директорот на Бирото доколку се оцени потреба за надзор на почитувањето на пропишаните стандарди и постапки за работа на Полицијата.

Член 16

Со Бирото раководи директор, кој на предлог на министерот го именува и разрешува Владата на Република Македонија, за време од четири години.

За директор на Бирото може да биде именувано лице кое покрај општите услови за засновање на работен однос во Полицијата предвидени со овој закон, ги исполнува и следниве посебни услови:

- 1) да има завршено соодветно високо образование и
- 2) да има работно искуство најмалку од десет години, со потврдени резултати во областа на правосудството, Јавното обвинителство или во Полицијата.

Директорот може да биде разрешен по негово барање, кога е осуден за сторено казниво дело на казна затвор од најмалку шест месеца или заради несовесно и нестручно вршење на работата.

Член 17

За вршење на полициски работи за кои е потребен висок степен на специјализација, а заради ефективно и економично извршување на одредени специфични и сложени задачи, како и за потребите на секторите за внатрешни работи и регионалните центри за гранични работи, по принцип на централизирано работење, се формираат Централни полициски служби, кои работите ги вршат на целата територија на Република Македонија.

Централните полициски служби ги вршат работите од областа на организиранот криминал, криминалистичката техника, работите на давање поддршка во извршувањето на одредени специфични и сложени работи на подрачјето на секторите за внатрешни работи и регионалните центри за гранични работи од страна на посебните единици на Полицијата, како и други работи и задачи.

Со Централните полициски служби раководи началник.

За началник на Централните полициски служби може да биде назначено лице кое покрај општите услови за засновање на работен однос во Полицијата предвидени со овој закон, ги исполнува и следниве посебни услови:

- 1) да има завршено соодветно високо образование и
- 2) да има работно искуство во Полицијата најмалку од осум години, од кои четири години на раководно работно место.

Началникот на Централните полициски служби го назначува и разрешува министерот од редот на вработените, во транспарентна постапка.

Началникот на Централните полициски служби, за својата работа непосредно е одговорен на директорот.

Член 18

Во Централните полициски служби функционира Оддел за организиран криминал за спречување и откривање на кривични дела за кои гонењето се презема по службена должност, извршени од организирана група од најмалку три лица, која дејствува одреден период, со цел за да оствари непосредна или посредна финансиска корист или друг вид материјална корист и која ќе изврши едно или повеќе кривични дела, како и за други кривични дела за кои со закон е пропишана казна затвор во траење од најмалку четири години.

Одделот од ставот 1 на овој член ги врши работите и за откривање и спречување на кривични дела кои по својата природа се транснационални, како и за откривање на организирани групи кои користат насилство и друг вид сила и притисок, се вклучуваат во легалните економски активности и со коруптивни дејствија создаваат услови за полесно остварување профит и заштита од кривично гонење.

Одделот од ставот 1 на овој член во извршувањето на своите работи соработува и ги спроведува насоките добиени од јавниот обвинител, согласно со закон.

Одделот од ставот 1 на овој член при извршувањето на своите работи добива поддршка во материјални и човечки ресурси од секторите за внатрешни работи и регионалните центри за гранични работи.

Член 19

Заради заштита на безбедноста на Република Македонија, кога јавниот ред и мир е нарушен во поголем обем или заради спасување на луѓето и имотот при природни непогоди и други несреќи, директорот на Бирото може од полициските службеници да формира полициски единици за извршување на определени задачи.

Член 20

За вршење на полициските работи, на територијата на Република Македонија се формираат сектори за внатрешни работи.

Секторите за внатрешни работи се формираат во зависност од големината на подрачјето, бројот на населението, бројот на кривичните дела и прекршоците, како и значењето на патните правци и географската положба на општините кои ги зафаќа секторот за внатрешни работи.

Сектори за внатрешни работи, согласно со овој закон се:

- 1) Сектор за внатрешни работи - Скопје, со седиште во Скопје, за вршење на полициски работи на подрачјето на градот Скопје и општините Арачиново, Зелениково, Илинден, Петровец, Сопишта, Студеничани и Чучер Сандево;
- 2) Сектор за внатрешни работи - Битола, со седиште во Битола, за вршење на полициски работи на подрачјето на општините Битола, Демир Хисар, Долнени, Крушево, Кривогаштани, Македонски Брод, Могила, Новаци, Пласница, Прилеп и Ресен;
- 3) Сектор за внатрешни работи - Велес, со седиште во Велес, за вршење на полициски работи на подрачјето на општините Велес, Градско, Демир Капија, Кавадарци, Неготино, Росоман и Чашка;
- 4) Сектор за внатрешни работи - Куманово, со седиште во Куманово, за вршење на полициски работи на подрачјето на општините Кратово, Крива Паланка, Куманово, Липково, Ранковце и Старо Нагоричане;
- 5) Сектор за внатрешни работи - Охрид, со седиште во Охрид, за вршење на полициски работи на подрачјето на општините Вранешница, Вевчани, Дебар, Дебарца, Другово, Зајас, Кичево, Осломеј, Охрид, Струга и Центар Жупа;
- 6) Сектор за внатрешни работи - Струмица, со седиште во Струмица, за вршење на полициски работи на подрачјето на општините Богданци, Босилово, Валандово, Василево, Гевгелија, Дојран, Конче, Ново Село, Радовиш и Струмица;
- 7) Сектор за внатрешни работи - Тетово, со седиште во Тетово, за вршење на полициски работи на подрачјето на општините Боговиње, Брвеница, Врапчиште, Гостивар, Желино, Јегуновце, Маврово и Ростуша, Теарце и Тетово и
- 8) Сектор за внатрешни работи - Штип, со седиште во Штип, за вршење на полициски работи на подрачјето на општините Берово, Веница, Делчево, Зрновци, Карбинци, Кочани, Лозово, Македонска Каменица, Пехчево, Пробиштип, Свети Николе, Чешиново - Облешево и Штип.

Член 21

За вршење на полициските работи, секторот за внатрешните работи:

- 1) ја следи и анализира безбедносната состојба и појавите кои предизвикуваат настанување и развој на криминалитетот и настани кои ја доведуваат во опасност јавната безбедност на подрачјето за кое е формиран;
- 2) ја организира, усогласува, насочува и врши контрола на работата на полициските станици;
- 3) врши криминалистички работи и работи на превенција на криминалитетот;
- 4) собира, обработува, анализира, користи, оценува, пренесува, чува и брише податоци од делокругот на работата на Полицијата за подрачјето за кое е формиран, како и врши обработка на лични податоци под услови и на начин утврдени со овој и посебен закон;
- 5) непосредно учествува во извршување на сложените работи од делокругот на работата на полициската станица;
- 6) по потреба извршува и спроведува утврдени мерки од областа на безбедноста на државната граница;
- 7) презема мерки заради заштита на определени лица и објекти;
- 8) ја информира јавноста за работи од својот делокруг и
- 9) врши други работи утврдени со закон, друг пропис или согласно со обврските што произлегуваат од членството во меѓународните полициски организации и институции.

Член 22

Со секторот за внатрешни работи раководи началник.

За началник на сектор за внатрешни работи може да биде назначено лице кое покрај општите услови за засновање на работен однос во Полицијата предвидени со овој закон, ги исполнува и следниве посебни услови:

- 1) да има завршено соодветно високо образование и
- 2) да има работно искуство во Полицијата најмалку од шест години, од кои четири години на раководно работно место.

Началникот на секторот за внатрешни работи го назначува и разрешува министерот од редот на вработените, во транспарентна постапка.

Началникот на секторот за внатрешни работи, за својата работа непосредно е одговорен на директорот на Бирото.

Член 23

Во секторот за внатрешни работи се формира полициска станица од општа надлежност за непосредно вршење на полициските работи за определено подрачје.

Полициски станици од општа надлежност се:

- 1) Полициска станица – Аеродром;
- 2) Полициска станица – Бит Пазар;
- 3) Полициска станица – Гази Баба;
- 4) Полициска станица – Драчево;
- 5) Полициска станица – Ѓорче Петров;
- 6) Полициска станица – Карпош;
- 7) Полициска станица – Кисела Вода;

- 8) Полициска станица – Центар;
- 9) Полициска станица – Чаир;
- 10) Полициска станица – Берово;
- 11) Полициска станица – Битола;
- 12) Полициска станица – Валандово;
- 13) Полициска станица – Велес;
- 14) Полициска станица – Винаца;
- 15) Полициска станица – Гевгелија;
- 16) Полициска станица – Гостивар;
- 17) Полициска станица – Дебар;
- 18) Полициска станица – Делчево;
- 19) Полициска станица – Демир Хисар;
- 20) Полициска станица – Кавадарци;
- 21) Полициска станица – Кичево;
- 22) Полициска станица – Кочани;
- 23) Полициска станица – Кратово;
- 24) Полициска станица – Крива Паланка;
- 25) Полициска станица – Крушево;
- 26) Полициска станица – Куманово;
- 27) Полициска станица – Македонски Брод;
- 28) Полициска станица – Неготино;
- 29) Полициска станица – Охрид;
- 30) Полициска станица – Прилеп;
- 31) Полициска станица – Пробиштип;
- 32) Полициска станица – Радовиш;
- 33) Полициска станица – Ресен;
- 34) Полициска станица – Свети Николе;
- 35) Полициска станица – Струга;
- 36) Полициска станица – Струмица;
- 37) Полициска станица – Тетово и
- 38) Полициска станица – Штип.

Член 24

Со полициската станица од член 23 на овој закон раководи командир кој работите ги врши во полициска униформа.

За командир на полициска станица може да биде избрано лице кое покрај општите услови за засновање на работен однос во Полицијата предвидени со овој закон, ги исполнува и следниве посебни услови:

- 1) да има завршено соодветно високо образование и
- 2) да има работно искуство во Полицијата најмалку од шест години.

Командирот од ставот 1 на овој член се избира со мнозинство гласови од вкупниот број советници од страна на советот на општината во којашто е сместена полициската станица од општа надлежност на Министерството (во натамошниот текст: советот на засегнатата општина), од листа која содржи најмалку тројца кандидати, предложена од страна на министерот, меѓу кои барем еден кандидат припаѓа на заедницата која е во мнозинство во тие општини.

Ако советот на засегнатата општина не избере ниту еден од предложените кандидати во рок од 15 дена од денот на доставувањето на листата, министерот ќе

предложи втора листа која содржи најмалку тројца нови кандидати, меѓу кои барем еден кандидат припаѓа на заедницата која е во мнозинство во тие општини.

Ако и по спроведувањето на постапката од ставот 4 на овој член советот на засегнатата општина повторно не избере ниту еден од предложените кандидати во рок од 15 дена од денот на доставувањето на листата, министерот по консултација со Владата, ќе го избере командирот на полициската станица од општа надлежност од двете листи на кандидати предложени од министерот, како и тројца дополнителни кандидати предложени од страна на советот на засегнатата општина.

Министерот го задржува овластувањето за разрешување на командирот на полициската станица од општа надлежност, во согласност со овој закон.

Член 25

Командирот на полициската станица од членот 24 на овој закон, на секои шест месеца писмено го информира советот на засегнатата општина за работите што се однесуваат на јавната безбедност и безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Командирот од ставот 1 на овој член по барање на советот го информира советот на засегнатата општина за работите што се однесуваат на јавната безбедност и безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Командирот од ставот 1 на овој член, од советите на засегнатите општини прима препораки за подобрување на јавната безбедност и безбедноста на сообраќајот на патиштата, заради градење доверба меѓу Полицијата и локалното население.

Член 26

За вршење на полициските работи што се однесуваат на обезбедување на државната граница и контрола на преминување на државната граница се формираат регионални центри за гранични работи, и тоа:

- Регионален центар - Југ, со седиште во Кавадарци;
- Регионален центар - Исток, со седиште во Делчево;
- Регионален центар - Север, со седиште во Скопје и
- Регионален центар - Запад, со седиште во Охрид.

Со регионалниот центар за гранични работи раководи началник кој работите ги врши во полициска униформа.

За началник на регионален центар за гранични работи може да биде назначено лице кое покрај општите услови за засновање на работен однос во Полицијата предвидени со овој закон, ги исполнува и следниве посебни услови:

- 1) да има завршено високо образование и
- 2) да има работно искуство во Полицијата најмалку од десет години, од кои четири години на раководно работно место.

Началникот од ставот 2 на овој член го назначува и разрешува министерот од редот на вработените, во транспарентна постапка, во согласност со подзаконските акти на министерот.

Началникот на регионалниот центар за гранични работи, за својата работа непосредно е одговорен на директорот.

Член 27

Во регионалните центри за гранични работи се формираат полициски станици за

обезбедување на државната граница и полициски станици за гранична контрола, согласно со меѓународните стандарди за надзор на државната граница.

Со полициските станици од ставот 1 на овој член раководи командир кој работите ги врши во полициска униформа.

Командирот на полициските станици од ставот 2 на овој член го назначува и разрешува министерот по предлог на директорот на Бирото од редот на вработените, во транспарентна изборна постапка.

IV. ПОЛИЦИСКИ ОВЛАСТУВАЊА

Член 28

Полициски овластувања уредени со овој закон се:

- 1) проверка и утврдување на идентитетот на лица и предмети;
- 2) собирање на информации;
- 3) повикување;
- 4) приведување;
- 5) задржување;
- 6) потрага по лица и предмети;
- 7) пренасочување, насочување или ограничување на движењето на лица и превозни средства на определен простор за нужно потребно време;
- 8) предупредување и наредување;
- 9) привремено одземање на предмети;
- 10) преглед или претрес на определени објекти и простории на државни органи, институции што вршат јавни овластувања и други правни лица и увид во определена нивна документација;
- 11) сопирање, преглед или претрес на лица, багаж и превозни средства;
- 12) обезбедување и преглед на местото на настанот;
- 13) примање на пријави;
- 14) јавно распишување награда;
- 15) снимање на јавни места;
- 16) собирање, обработка, анализирање, користење, оценување, пренесување, чување и бришење на податоци, како и обработка на лични податоци под услови и на начин утврдени со овој и посебен закон;
- 17) примена на посебни истражни мерки и прикриени извори на податоци и
- 18) заштита на лица опфатени согласно со прописите за заштита на сведоци.

При преземање на дејствијата во рамките на полициските овластувања од ставот 1 на овој член, можат да се употребат и средства за присилба под услови и на начин утврдени со закон.

Член 29

Полициските овластувања од членот 28 на овој закон ги применуваат полициските службеници.

Одредбите за полициските овластувања предвидени со овој закон, се однесуваат и на други овластени службени лица на Министерството кога вршат полициски работи, доколку со друг закон поинаку не е определено.

Член 30

На полициските службеници министерот или од него овластено лице во Министерството им издава службена легитимација и значка.

Полицискиот службеник е должен да носи униформа во извршувањето на работите на одржување на јавниот ред и мир, регулирање и контрола на сообраќајот на патиштата, обезбедување на државната граница и контрола на преминувањето на државната граница и во извршувањето на други полициски работи утврдени со закон. Полицискиот службеник може работите од ставот 2 на овој член да ги врши и во цивилна облека кога тоа ќе го нареди непосредниот раководен полициски службеник.

Член 31

Полицискиот службеник е овластен да носи оружје и други средства за присилба.

Член 32

Ставот 1 е укинат со Одлука на Уставен суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ број 148/08)

Во извршувањето на полициските овластувања полицискиот службеник е должен да постапува хумано и да ги почитува достоинството, угледот и честа на лицата како и основните слободи и права на човекот и граѓанинот.

Член 33

Полицискиот службеник во униформа при примена на полициските овластувања, е должен да се легитимира.

Кога полицискиот службеник ги применува полициските овластувања во цивилна облека, е должен најнапред да се легитимира.

По исклучок од ставовите 1 и 2 на овој член, полицискиот службеник нема да се легитимира ако реалните околности за примена на полициските овластувања укажуваат дека би можело да се загрози постигнувањето на нивната цел. Полицискиот службеник својот статус ќе го најави со зборовите "полиција".

Кога ќе престанат околностите од ставот 3 на овој член, полицискиот службеник ќе се легитимира на начин одреден во ставовите 1 и 2 на овој член.

Член 34

При примената на полициските овластувања повикување, приведување и задржување, полицискиот службеник мора веднаш да го извести лицето на јазик што го разбира, за причините за повикувањето, приведувањето или задржувањето и на јасен начин да го поучи за правото да молчи, правото да се советува со бранител, правото на бранител за време на полициската постапка, правото на лекарска помош ако тоа лицето го бара, како и за правото да се извести член на неговото семејство или нему блиско лице.

Член 35

Примената на полициските овластувања мора да биде сразмерна на потребата заради која се преземаат.

Од полициските овластувања се применуваат само оние со кои со најмалку штетни последици и во најкраток временски период ќе се оствари целта.

Член 36

Полициските овластувања полицискиот службеник ги применува по лична одлука, по наредба на раководен полициски службеник, на барање на надлежен суд или јавно обвинителство, согласно со закон.

Полицискиот службеник е должен да ги извршува наредбите од ставот 1 на овој член, освен ако нивното извршување претставува кривично дело.

Член 37

Полициските овластувања кон малолетни лица ги применуваат полициски службеници кои се посебно оспособени за работи на сузбивање на малолетничката деликвенција.

Во исклучителни случаи, полициски овластувања кон малолетни лица можат да применуваат и други полициски службеници ако заради околностите на случајот не можат да постапуваат полициските службеници од ставот 1 на овој член.

Полициските овластувања кон малолетните лица по правило се применуваат во присуство на нивниот родител или старател, освен ако заради посебни околности или неодложност на постапувањето тоа не е можно.

1. Проверка и утврдување на идентитет на лица и предмети

Член 38

Проверката на идентитетот на лице ќе се примени кон лицето:

1) кое треба да се лиши од слобода, приведе, задржи, упати или предаде на надлежен државен орган или установа;

2) од кое се заканува опасност за чие спречување е неопходно полициско постапување;

3) над кое се извршува преглед или претрес или се преземаат други со закон утврдени мерки и активности;

4) кое е затечено во туѓ дом, објект и други простории или во превозни средства над кои се извршува преглед или претрес, ако проверката на идентитетот е потребна;

5) кое е затечено на простор или објект на кој е привремено ограничена слободата на движење и задржување, ако проверката е неопходно потребна;

6) кое пријавува извршено кривично дело или прекршок или сторителите на тие дела, односно соопштува информации од интерес на работата на Полицијата, освен ако лицето кое го пријавува кривичното дело или прекршокот не сака да се идентификува;

7) кое со своето однесување предизвикува сомневање дека е сторител на кривично дело или прекршок или дека има намера да стори такви дела или кое одговара на описот на лице по кое се трага;

8) кое ќе се затекне на местото на извршено кривично дело или прекршок;

9) кое се наоѓа на место на кое заради безбедносни причини е потребно да се утврди идентитетот на сите лица или на поголемиот број лица;

10) на оправдано барање на службено лице од државен орган, правно или физичко лице и

11) во други случаи утврдени со закон.

Оправдано барање од ставот 1 точка 10 на овој член е барањето од кое е очигледно дека на службеното лице податоците му се неопходни за законско постапување или кога на физичкото лице му е повредено некое право.

Полицискиот службеник е должен да го запознае лицето за причините за проверката на неговиот идентитет.

Член 39

Проверка на идентитетот на лице се врши со увид во неговата лична карта или друга јавна исправа со негова фотографија.

По исклучок од ставот 1 на овој член идентитетот може да биде потврден врз основа на исказ од лице чиј идентитет е проверен или познат на полицискиот службеник.

Полицискиот службеник може да ги задржи документите за утврдување на идентитет на лицето само за време потребно за утврдување на идентитетот, а потоа веднаш му ги враќа на лицето.

Ако лицето одбива или не е во можност да даде податоци за себе или да го докаже идентитетот, може да биде задржано за време потребно за утврдување на идентитетот, но не подолго од три часа, освен кога се исполнети условите од членот 50 на овој закон.

На лицето кое е задржано, во смисла на ставот 4 од овој член, му се овозможува идентитетот да го докаже на кој било начин.

Член 40

Идентитет на лице се утврдува кога лицето не ги поседува исправите од членот 39 став 1 на овој закон или кога постои сомневање во веродостојноста на овие исправи, како и кога идентитетот не е потврден согласно со членот 39 став 2 на овој закон.

Идентитетот на лицето од ставот 1 на овој член се утврдува со користење на методи и средства на криминалистичка тактика и техника, медицински или други соодветни вештачења.

Ако утврдувањето на идентитетот на лицето не може да се изврши согласно со ставовите 1 и 2 на овој член, Министерството е овластено јавно да објави опис на лицето, снимка, цртеж или фоторобот на лицето.

Кога идентитетот не може да се утврди на друг начин, Министерството е овластено да објави фотографија на лицето кое за себе не може да даде лични податоци или на леш на непознато лице.

Член 41

Утврдување на идентитет на предмет се врши заради утврдување на истоветноста, обележјата и својствата на предметот или односот меѓу лицата или настаните и предметите.

Министерството е овластено јавно да објави фотографија, цртеж, снимка или опис на предметот ако е тоа од значење за утврдување на идентитетот на предметот.

2. Собирање на информации

Член 42

Полицискиот службеник е овластен да собира информации во врска со казниви дела, во непосредни разговори со граѓани и претставници на државни органи и правни лица.

Граѓанинот и претставникот на државниот орган, односно правното лице од ставот 1 на овој член, не е должен да ги даде бараните информации на полицискиот службеник.

3. Повикување

Член 43

Полицијата е овластена писмено со покана да повикува граѓани заради собирање потребни известувања неопходни за извршување на полициските работи.

Писмената покана од ставот 1 на овој член содржи: име и презиме на лицето кое се повикува, назив, место и адреса на седиштето на организационата единица на Полицијата каде што се повикува лицето, причини за повикувањето, место и време на повикувањето, како и поука за правото на бранител во полициската постапка, како и последиците доколку не се јави на поканата.

Повиканото лице може присилно да се доведе само со судска наредба и само тогаш кога очигледно одбегнува да се јави на уредно доставена покана во која било предупредено на можноста од присилно доведување и тогаш кога своето недоаѓање нема да го оправда.

Лицето кое ќе се јави на поканата или било присилно доведено, а одбило да даде известувања, не смее повторно да се повикува заради истите причини.

Лицето кое е повикано или присилно доведено се поучува за правата од членот 34 на овој закон, како и за околноста дека истото не е лишено од слобода и дека откако ќе даде или одбие да даде известување може да си оди.

За повикувањето и извршениот разговор со повиканото лице, полицискиот службеник изготвува службена белешка.

Член 44

Лицето може да се повика во време од 6,00 до 22,00 часот.

Ако постои опасност од одлагање, полицискиот службеник е овластен да го повика лицето и надвор од времето утврдено во ставот 1 на овој член.

Член 45

Полицискиот службеник е овластен да повика лице и усно, при што е должен да му ги соопшти причините за повикувањето, а со согласност на лицето може да го превезе до службените простории.

Лице може да се повика и преку средствата за јавно информирање кога е тоа неопходно потребно заради опасност од одлагање, безбедност на постапувањето или кога поканата се упатува на поголем број лица.

Повикување на малолетно лице се врши со доставување на писмена покана до неговиот родител или старател.

4. Приведување

Член 46

Лице може да се приведе врз основа на писмена наредба издадена од надлежен суд.

Лицето од ставот 1 на овој член може да се приведе заради спроведување во

просториите на Полицијата, друг надлежен државен орган или до местото одредено со наредбата.

Полицискиот службеник е должен на лицето кое треба да го приведе да му ја предаде наредбата од ставот 1 на овој член.

Полицискиот службеник нема да му ја враќа наредбата од ставот 1 на овој член на лицето за кое основано се сомнева дека ќе даде отпор.

Лицето може да се приведе во време од 6,00 до 22,00 часот. Во случај кога приведувањето е нужно заради преземање на полициските работи кои не трпат одлагање, лицето може да се приведе и надвор од времето утврдено во ставот 5 на овој член.

Член 47

Приведување без писмена наредба може да се изврши на лице:

- 1) чиј идентитет треба да се утврди;
- 2) за кое е распишана потерница;
- 3) затекнато во извршување на кривично дело за кое се гони по службена должност и
- 4) затекнато во извршување на прекршок со елементи на насилство.

Член 48

Одредбите за приведување не се применуваат спрема лице за кое оправдано се претпоставува дека неговото приведување значително ќе го наруши неговото здравје.

Доколку приведувањето се врши по наредба на судот за причините од ставот 1 на овој член се известува судот што ја издал наредбата за приведување.

Одредбите за приведување не се применуваат и спрема лице кое извршува работи кои не смеат да се прекинат се додека не се обезбеди соодветна замена.

Член 49

Полицискиот службеник е должен лицето кое се приведува, пред приведувањето да го запознае со правата од членот 34 на овој закон.

5. Задржување

Член 50

Полицискиот службеник може да задржи лице за кое постојат основи за сомневање дека сторило кривично дело за кое се гони по службена должност, под услови и на начин утврдени со посебен закон, при што задржувањето може да трае најмногу 24 часа.

Полицискиот службеник може да задржи лице затечено при извршување на прекршок под услови и на начин утврдени со посебен закон, како и лице кое го нарушува или загрозува јавниот ред и мир, а воспоставувањето на јавниот ред и мир или отстранувањето на загрозувањето не може да се постигне на друг начин.

Задржувањето од ставот 2 на овој член може да трае најмногу 12 часа.

Полицискиот службеник може да задржи лице под дејство на алкохол или други психоактивни материи под услови и на начин утврдени со посебен закон, при што задржувањето може да трае најмногу 8 часа.

Лицето кое го испорачал странски орган на безбедноста заради спроведување до надлежен државен орган може да се задржи најмногу 24 часа.

Задржувањето се прекинува веднаш по престанувањето на причините за задржување.

6. Потрага по лица и предмети

Член 51

Полицијата е овластена да спроведува мерки на потрага по лица и предмети.

Мерките за потрага од ставот 1 на овој член се потерница, распис и објава.

Потерница се распишува за лица за кои е издадена наредба во согласност со закон.

Распис се распишува за:

1) лице за кое постојат основи на сомневање дека е сторител на кривично дело или прекршок и

2) исчезнати лица.

Објава се распишува за:

1) утврдување на живеалиште или престојувалиште на лице;

2) утврдување на идентитет на лице кое не е во состојба да даде лични податоци за себе или за леш чиј идентитет не може да се утврди и

3) пронаоѓање на предмети во врска со кривично дело или прекршок, како и предмети кои се исчезнати.

7. Пренасочување, насочување или ограничување на движењето на лица и превозни средства на определен простор за нужно потребно време

Член 52

Полицискиот службеник е овластен да пренасочи, насочи или ограничи движење на лица и превозни средства на определен простор за нужно потребно време заради:

1) спречување на извршување на кривично дело или прекршок;

2) постоење основи за сомневање дека е сторено кривично дело за кое се гони по службена должност;

3) пронаоѓање и фаќање на сторител на кривично дело или прекршок;

4) пронаоѓање и фаќање на лице по кое се трага;

5) откривање и обезбедување траги на кривично дело и предмети што можат да послужат како доказ во постапката;

6) случаи на загрозување на безбедност предизвикана од елементарни непогоди и други несреќи и

7) собирање известувања што можат да бидат од корист за успешно водење на постапката.

Пренасочувањето, насочувањето или ограничувањето на движењето од ставот 1 на овој член не смее да трае подолго од времето неопходно потребно за остварување на целта заради која истото се применува.

За остварување на целта од ставот 1 на овој член полицискиот службеник е овластен да изврши отстранување на лица (евакуација) на безбедно растојание, да

забрани пристап на лица и возила, да изврши преглед на просторот, лицата и превозните средства, како и да изврши проверка на идентитетот на лицата.

Член 53

Полициските овластувања од членовите 51 и 52 на овој закон ги спроведува Полицијата со полициски и криминалистичко-тактички активности: преглед на одредени објекти, простор, лица и превозни средства, заседа, рација и блокада на определени објекти, патишта и друг простор.

8. Предупредување и наредување

Член 54

Полицискиот службеник ќе го предупреди лицето кое со своето однесување, дејствување или пропуштање на одредени дејствија може да ја доведе во опасност својата безбедност, безбедноста на другите лица или безбедноста на имотот, да го наруши јавниот ред и мир или да ја загрози безбедноста на сообраќајот на патиштата или кога оправдано се очекува дека тоа лице може да стори или да предизвика други лица да сторат кривично дело или прекршок.

Член 55

Полицискиот службеник во извршувањето на полициските работи може да издаде усна наредба во случаи кога е тоа потребно за:

- да се заштити животот и личната сигурност на луѓето и имотот;
- да се спречи извршување на кривично дело за кое се гони по службена должност или прекршок, да се обезбедат траги од кривично дело и предмети што можат да послужат како доказ во кривична или прекршочна постапка;
- да се одржи или спречи нарушување на јавниот ред и мир, како и за воспоставување на нарушен јавен ред и мир;
- заштита на сигурноста на објекти и личности кои се обезбедуваат;
- контрола, регулирање и безбедност во сообраќајот на патиштата;
- обезбедување на државната граница и контрола на преминување на државната граница и
- спасување на луѓето и отстранување на последиците од природни непогоди и други несреќи.

Член 56

Предупредувањето и наредувањето се вршат на јасен, недвосмислен и разбирлив начин.

9. Привремено одземање на предмети

Член 57

Полицискиот службеник привремено ќе одземе предмет:

- 1) кога околностите укажуваат дека со одреден предмет е сторено кривично дело или прекршок, како и предмети кои се принос од извршено кривично дело или прекршок или предметот е наменет за извршување на кривично дело или прекршок;

2) кога заради заштита на општата безбедност, одземањето на предметот неопходно е потребно;

3) на лице на кое привремено му е ограничена слободата на движење, а поседува или може да употреби предмет за самоповредување, напад или бегство и

4) кој може да послужи како доказ во постапката.

За привремено одземените предмети полицискиот службеник е должен да издаде потврда. Во потврдата се наведени обележјата на привремено одземениот предмет по кои тој се разликува од другите предмети, како и податоци за лицето од кое е одземен предметот, времето кога е одземен предметот и местото каде што е одземен предметот.

Член 58

Кога заради својствата на привремено одземениот предмет, чувањето во просториите на Полицијата не е возможно или е поврзано со значителни тешкотии, привремено одземениот предмет може да се смести, чува или обезбеди на соодветен начин и во соодветен простор, до донесување на одлука на надлежен државен орган.

Кога ќе престанат причините заради кои предметот бил привремено одземен, а кога со друг закон или одлука на надлежен државен орган поинаку не е определено, привремено одземениот предмет ќе се врати на лицето од кое е одземен.

Член 59

Ако повиканото лице привремено одземените предмети согласно со овој закон не ги преземе во определениот рок, кој не може да биде пократок од еден месец,

Министерството може да организира нивна продажба кога за натамошната постапка не е надлежен судот или орган на државната управа, ако:

1) се заканува опасност од уништување или значително губење на вредноста на предметот или

2) чувањето и одржувањето на предметот е поврзано со несразмерни трошоци или други тешкотии.

Средствата од продажбата на привремено одземените предмети од ставот 1 на овој член, се приход на Буџетот на Република Македонија.

10. Преглед или претрес на определени објекти, простории на државни органи, институции што вршат јавни овластувања и други правни лица и увид во нивната документација

Член 60

Полицискиот службеник е овластен во присуство на одговорно лице да изврши преглед или претрес на определени објекти, простории на државни органи институции што вршат јавни овластувања и други правни лица и да изврши увид во определена нивна документација, заради:

1) пронаоѓање и фаќање на лице затекнато во извршување на кривично дело кое се дало во бегство;

2) пронаоѓање и фаќање на лице кое при приведување се дало во бегство;

3) пронаоѓање и фаќање на лице за кое е напишана потерница согласно со закон;

4) постапување по пријава за присуство на експлозивни направи или друга опасност и

5) заради обезбедување на документација за успешно водење на кривичната постапка.

Ако оправдано може да се очекува дека на определен простор или објект ќе дојде до загрозување на животот на луѓето или имотот од поголеми размери или заради потреба од поголема безбедност на определени личности кои се обезбедуваат, Полицијата може да го испразни тој простор или објект, да забрани пристап, да изврши преглед и времено да го ограничи движењето во него и неговата непосредна близина.

Полицијата може да изврши противтерористички преглед на простории и објекти, заради општа сигурност на луѓето и имотот, како и заради безбедност на јавни собири и приредби.

Прегледот од ставот 3 на овој член се врши непосредно или со помош на технички средства и уреди.

11. Сопирање, легитимирање, преглед или претрес на лица, превозни средства и багаж

Член 61

Полицискиот службеник е овластен да изврши сопирање, легитимирање, преглед или претрес на лице, превозното средство и багажот кој лицето го носи со себе кога тоа е неопходно заради пронаоѓање на предмети погодни за напад или самоповредување или кога постојат основи на сомневање дека кај нив ќе се пронајдат траги на кривично дело или предмети што можат да послужат како доказ.

Под преглед на лице, во смисла на ставот 1 од овој член, се смета увидот и проверката на облеката и обувките.

Под преглед на превозни средства, во смисла на ставот 1 од овој член, се смета преглед на сите отворени и затворени простори и места во превозното средство и багажот кој се превезува.

Преглед на лице може да изврши само лице од ист пол, освен во исклучителни случаи кога е неопходен итен преглед на лице заради одземање на оружје или предмет подобен за напад или самоповредување.

При прегледот полициските службеници се овластени да користат технички средства или службено куче.

Ако постојат основи на сомневање дека лицето кое се прегледува кај себе, во превозното средство или во багажот кој го носи со себе, поседува оружје или предмети кои можат да послужат како доказ во кривичната или во прекршочната постапка, полицискиот службеник е овластен да го задржи лицето на местото каде што се врши прегледот до обезбедување судска наредба за претрес, но не подолго од 6 часа.

По обезбедување на наредбата за претрес од ставот 6 на овој член, полицискиот службеник е овластен да употреби разумна сила како крајно средство, ако е тоа нужно за да изврши претрес на лицето или насилно да го отвори затвореното превозно средство или багажот кој лицето го носи со себе, а одбива доброволно да го отвори.

12. Обезбедување и преглед на местото на настанот

Член 62

Кога полицискиот службеник дознава за извршено кривично дело, прекршок или настан заради што треба да се изврши непосредно забележување, утврдување или

разјаснување на фактите, полицискиот службеник е овластен да го обезбеди местото на настанот до доаѓање на службените лица од надлежниот државен орган, истото да го прегледа заради откривање и обезбедување траги на кривично дело и предмети што можат да послужат како доказ, пронаоѓање на сторител, како и прибирање известувања во врска со кривичното дело, прекршокот или настанот.

Полицискиот службеник е должен да преземе соодветни мерки и активности за неодложно укажување помош на настраданите лица и отстранување на последиците од кривичното дело, прекршокот или настанот.

Полицискиот службеник има право лицата затечени на местото на извршувањето на кривичното дело да ги упати до истражниот судија или да ги задржи до неговото доаѓање најмногу 6 часа, ако тие би можеле да дадат податоци важни за кривичната постапка и ако е веројатно дека подоцна не би можело да се изврши нивно сослушување или тоа би било сврзано со значително одлагање или со други тешкотии.

Заради заштита на жртвите на кривичното дело или прекршокот или заради заштита на интересите на постапката, полицискиот службеник е овластен да забрани снимање на местото на настанот.

13. Примање на пријави

Член 63

Полицискиот службеник прима кривични пријави за кривични дела за кои се гони по службена должност и пријави за прекршоци.

Кога при поднесувањето на кривичната пријава од ставот 1 на овој член или при вршење на увид се утврди дека се работи за кривично дело за кое се гони по приватна тужба или се утврди дека делото нема обележја на казниво дело, полицискиот службеник е должен за тоа да го извести оштетениот во рок од 15 дена.

14. Јавно распишување награда

Член 64

Полицијата е овластена јавно да распише награда за дадено известување заради:

- 1) откривање и фаќање на сторител на кривично дело;
- 2) пронаоѓање на исчезнати лица и
- 3) други оправдани случаи, кога известувањата од граѓаните се потребни заради вршење на полициските работи.

Распишувањето на наградата се објавува во средствата за јавно информирање или на друг погоден начин.

Правото на награда не може да го оствари лицето кое дало известување за распишаната награда, доколку Полицијата веќе располагала со таква информација или податоци.

15. Снимање на јавни места

Член 65

Под снимање на јавни места во смисла на овој закон, се подразбира траен аудио и видео надзор над јавните места каде што зачестено се извршуваат кривични дела или прекршоци, со цел за нивно спречување.

Кога постои опасност на јавните собири да се загрози животот, здравјето на луѓето и имотот, полицискиот службеник е овластен да изврши видео снимање или фотографирање на јавниот собир.

Намерата за спроведување на снимање на јавните места и собири, пред започнување со активноста, Полицијата може јавно да ја соопшти.

Снимениот материјал од ставовите 1 и 2 на овој член се чува во Полицијата шест месеца, по што материјалот се уништува, освен материјалот што претставува доказ во кривична или прекршочна постапка, со кој се постапува согласно со закон.

16. Собирање, обработка, анализирање, користење, оценување, пренесување, чување и бришење на податоци и обработка на лични податоци

Член 66

Полицијата собира, обработува, анализира, користи, оценува, пренесува, чува и брише податоци, обработува лични податоци под услови и на начин утврдени со овој и посебен закон и води евиденции за личните и други податоци за чие собирање е овластена со овој закон, заради спречување и откривање на кривични дела и прекршоци, како и пронаоѓање и фаќање на нивните сторители.

Полицијата обработува лични податоци кога постојат основи за сомневање дека лицето извршило, е вклучено или било вклучено во планирање, организирање, финансирање или извршување на кривично дело.

Податоци за правно лице се собираат кога постојат основи за сомневање дека правното лице е вклучено или било вклучено во извршување или обид за извршување на кривично дело, како и кога правното лице се користи за планирање, организирање, раководење и финансирање на криминална активност или се користи за прикривање на криминалните приноси.

Член 67

Лични податоци, во смисла на овој закон, се: лично име, податоци за раѓање (ден, месец, година и место), живеалиште или престојувалиште, адреса на станот и државјанство, како и други податоци преку кои директно или индиректно може да се идентификува одредено лице.

Лични податоци што се однесуваат исклучиво на расно потекло, верско убедување, сексуално однесување или политичко мислење, припадност на определено движење или организација формирани согласно со закон, како и други посебни категории на лични податоци утврдени со посебен закон, не може да се собираат од страна на Полицијата.

По исклучок, Полицијата може да ги собира личните податоци од ставот 2 на овој член, под услови и на начин утврдени со овој и посебен закон, кога тоа исклучително е неопходно за потребите на определена истрага.

Член 68

Полицијата собира лични и други потребни податоци непосредно од лице на кое тие податоци се однесуваат, од други лица или од веќе постојните збирки на податоци, кои согласно со закон ги водат надлежни државни органи, јавни институции, установи и други правни лица.

При собирање на лични и други потребни податоци наменети за докажување на

кривични дела или прекршоци за идентификација на сторителите, полициските службеници можат да употребат технички средства за фотографирање и видео и аудио снимање на начин и под услови утврдени со закон.

При собирање на лични и други податоци од други лица или од веќе постојните збирки на податоци и на начин од ставот 2 на овој член, полициските службеници за тоа не се должни да го известат лицето на кое се однесуваат податоците, ако тоа оневозможува или го отежнува извршувањето на полициските работи.

За собраните податоци полицискиот службеник изготвува оперативен извештај, што се доставува до непосредниот раководен работник и до Одделот за организиран криминал.

Член 69

Полицијата води евиденции за:

1) лица на кои по која било основа им е ограничена слободата на движење (повикани, приведени, задржани и друго);

2) лица за кои постојат основи за сомневање дека се сторители на кривични дела или прекршоци;

3) сторени кривични дела за кои се гони по службена должност или прекршоци, како и за лица оштетени со тие дела;

4) лица и предмети по кои се трага, како и за лица на кои им е забранет влез во Република Македонија;

5) лица на кои им е извршена проверка на идентитетот;

6) дактилоскопирани, фотографирани лица и лица за кои е направена ДНК анализа;

7) оперативни акции, оперативни извештаи, оперативни обработки, известувања, извори на сознанија и лица под посебна полициска заштита;

8) дневни настани во врска со вршењето на полициските работи;

9) употреба на средства за присилба;

10) поднесени претставки од граѓани против полициски службеник и преземени мерки;

11) сторени кривични дела од непознат сторител;

12) привремено одземени предмети и

13) откриени фалсификувани пари, фалсификувани парични единици - евра и други фалсификувани странски валути.

Покрај евиденциите од ставот 1 на овој член, Полицијата може да води и други евиденции под услови и на начин утврдени со овој и посебен закон.

Член 70

Евиденциите од членот 69 на овој закон, Полицијата ги води одделно, зависно од тоа дали истите се засновани на факти или сознанија.

Член 71

Податоците за бројот на извршени кривични дела или прекршоци и бројот на пријавени сторители и оштетени лица, како и другите нумерички податоци може да се користат за статистички и аналитички цели во Министерството.

Податоците од ставот 1 на овој член можат да се дадат на користење на надлежни стручни и научни институции заради статистички цели и научно истражувачка работа.

Лични податоци можат да се доставуваат до странски полициски служби и меѓународни организации на нивно барање, во согласност со закон и ратификуваните меѓународни договори.

Член 72

Лични податоци можат да се користат согласно со целите пропишани со овој закон и во согласност со прописите со кои се уредува заштитата на личните податоци.

Член 73

Личните податоци внесени во евиденциите од членот 69 на овој закон веднаш се бришат во случаите кога ќе се утврди дека не се точни или престанале причините, односно условите заради кои личниот податок е внесен во евиденцијата.

Член 74

Податоците содржани во евиденциите од членот 69 на овој закон, од нивното внесување, сè до нивното бришење смеат да се даваат под услови и на начин предвидени со овој и посебен закон.

Член 75

Потребата од натамошно чување на податоците содржани во евиденциите од членот 69 на овој закон, се оценува секои три години.

Оцената од ставот 1 на овој член ја врши Комисија формирана од министерот.

Комисијата од ставот 2 на овој член е составена од пет члена и нивни заменици, од кои четири претставници од Министерството и еден претставник од Дирекцијата за заштита на личните податоци.

Член 76

Правото на субјектот на лични податоци на пристап и исправка на неговите лични податоци со кои располага Полицијата, како и обврската за заштита на личните податоци се обезбедуваат под услови и на начин утврдени со посебен закон.

По исклучок од ставот 1 на овој член, правото на пристап до личните податоци нема да се обезбеди ако ограничувањето е неопходно заради вршење на законските надлежности на Полицијата за превенција, откривање и гонење на сторители на кривични дела и прекршоци, остварување на системот на јавна безбедност или кога тоа е неопходно за заштита на субјектот на лични податоци или на правата и слободите на други лица.

Член 77

Дирекцијата за заштита на личните податоци врши надзор над обработката на личните податоци и нивната заштита утврдена со овој и посебен закон.

17. Примена на посебни истражни мерки и прикриени извори на податоци

Член 78

Заради обезбедување на податоци и докази неопходни за успешно водење на кривичната постапка, кои на друг начин не можат да се соберат или нивното собирање би било сврзано со поголеми тешкотии, за кривични дела за кои е пропишана казна

затвор од најмалку четири години и за кривични дела за кои е пропишана казна затвор до пет години за кои постои основано сомнение дека се извршени од страна на организирана група, банда или друго злосторничко здружение, Полицијата може да примени посебни истражни мерки согласно Законот за кривичната постапка или друг закон.

Ако постојат основи на сомневање дека е сторено кривично дело кое се гони по службена должност или се подготвува неговото сторување, а Полицијата тоа дело не може поинаку да го открие, спречи или докаже или тоа би било сврзано со несразмерни тешкотии, полициските службеници можат да користат прикриени извори на податоци.

18. Заштита на лица опфатени согласно со прописите за заштита на сведоци

Член 79

Полицијата презема со закон утврдени мерки за заштита на лица кои дале или можат да дадат податоци важни за кривичната постапка или лица кои се во врска со нив, со чие изнесување нивниот живот, здравје, слобода, физички интегритет или имот од поголем обем се изложуваат на опасност.

Мерките од ставот 1 на овој член Полицијата ги врши додека постојат причини за тоа.

19. Употреба на средства за присилба

Член 80

Под присилба во смисла на овој закон се смета употреба на легитимен, соодветен и пропорционален физички или механички притисок, со примена на средства и на начин пропишани со закон, насочен спрема одредено лице од страна на полицискиот службеник, само во случај кога полициските работи на друг начин не можат да бидат извршени.

Средства за присилба во смисла на овој закон се: физичка сила, гумена палка, средства за врзување на лица, уред за присилно запирање на возила, службено куче, хемиски средства, огнено оружје, како и посебни видови на оружје и експлозивни средства.

Средствата за присилба можат да се употребат, ако целта на постапувањето на Полицијата не може да биде остварена на друг начин.

Забранета е примена на средства за присилба заради изнудување на признание или изјава.

Полицискиот службеник секогаш ќе употреби средство на присилба со кое со најмалку штетни последици ќе ја оствари целта.

Пред секоја употреба на средства за присилба полицискиот службеник доколку за тоа постојат услови, се легитимира и јасно го предупредува лицето за употребата на средствата.

Кога се исполнети условите за употреба на средства за присилба лицата спрема кои ќе се применат овие средства нема да се предупредат, доколку со даденото предупредување би се довело во прашање извршувањето на полициските работи.

Полицискиот службеник е должен да престане со употреба на средството за присилба, веднаш штом ќе престанат причините поради кои дошло до негова употреба.

Полицискиот службеник е должен да обезбеди помош и медицинска нега на

повреденото лице спрема кое е употребено средство за присилба во најкраток можен рок, доколку е тоа неопходно и ако тоа го дозволуваат околностите.

Член 81

Кога средството за присилба е употребено во границите на полициските овластувања, се исклучува одговорноста на полицискиот службеник кој го употребил, како и на одговорниот раководен полициски службеник кој ја наредил неговата употреба.

Основаноста, оправданоста и правилноста на употребата на средството за присилба во секој конкретен случај ја оценува непосредниот раководен полициски службеник.

Непосредниот раководен полициски службеник го известува надлежниот јавен обвинител за секоја употреба на огнено оружје.

Основаноста, оправданоста и правилноста на употребата на огнено оружје и употребата на средство за присилба кога е предизвикана тешка телесна повреда или настапи смрт на некое лице или кога средството за присилба е употребено спрема повеќе лица, ги оценува организационата единица на Министерството надлежна за вршење внатрешна контрола и професионални стандарди, која ги разгледува околностите под кои е применето средството за присилба и изготвува извештај со мислење за основаноста, оправданоста и правилноста на употребата на средствата за присилба што го доставува до министерот.

Член 82

Ако против полициски службеник се поведе или води кривична, прекршочна или парнична постапка, поради употреба на средство за присилба или за учество во сообраќајна незгода со моторно возило при вршењето на полициските работи, Министерството му обезбедува бесплатна правна помош.

Министерството ќе му обезбеди бесплатна правна помош и на граѓанин кој укажал помош на полициски службеник при вршење на полициските работи, ако против него е поведена кривична, прекршочна или парнична постапка заради дејствија сторени во врска со укажаната помош.

19. 1. Употреба на физичка сила

Член 83

Под употреба на физичка сила, во смисла на овој закон, се смета употребата на различни зафати, боречки вештини или на нив слични постапки врз телото на друго лице, кои имаат за цел одбивање на напад, спречување бегство на лице или совладување на отпорот од тоа лице.

19.2. Употреба на гумена палка

Член 84

Употребата на гумена палка е дозволена кога со употреба на физичката сила полициските работи не можат да бидат извршени.

19.3. Употреба на средства за врзување на лица

Член 85

Средствата за врзување на лица се употребуваат заради:

- 1) спречување на отпор на лица или одбивање на напад насочен спрема полицискиот службеник;
 - 2) спречување на бегство на лица и
 - 3) оневозможување самоповредување или повреда на други лица.
- Полицискиот службеник вообичаено му ги врзува рацете на лицето зад неговиот грб.

19. 4. Употреба на уреди за присилно запирање на возила

Член 86

Уреди за присилно запирање на возила се применуваат заради:

- 1) спречување на бегство на лице кое е затечено во извршување на кривично дело кое се гони по службена должност;
- 2) спречување на бегство на лице кое е лишено од слобода или за кое има издадено наредба за лишување од слобода;
- 3) спречување на незаконито преминување на државната граница со возило и
- 4) спречување на недозволен пристап на возила до објекти или подрачја каде што се наоѓаат лица кои ги обезбедуваат полициските службеници.

19. 5. Употреба на службено куче

Член 87

Службеното куче се употребува како средство за присилба во случаите кога:

- 1) се исполнети условите за употреба на физичка сила или гумена палка;
- 2) се исполнети условите за употреба на огнено оружје и
- 3) се воспоставува нарушен јавен ред и мир.

Во случаите кога се исполнети условите за употреба на огнено оружје службеното куче може да се користи и без заштитна корпа, а во сите други случаи само со заштитна корпа.

19. 6. Употреба на хемиски средства

Член 88

Употребата на хемиски средства е дозволена во случаите од членот 91 став 2 на овој закон, во случаи на воспоставување на нарушен јавен ред и мир во поголем обем, како и заради извлекување на лица од затворен простор или заради решавање заложничка ситуација, при што не смее да се загрози животот и здравјето на граѓаните. Хемиски средства можат да се употребат и во случаите кога се исполнети условите од членот 89 на овој закон.

19.7. Употреба на огнено оружје спрема лица

Член 89

Полицискиот службеник е овластен да употреби огнено оружје кога е тоа апсолутно неопходно и кога со употреба на другите средства за присилба полициските работи не можат да бидат извршени.

Полицискиот службеник е овластен да употреби огнено оружје кога на друг начин и со употреба на другите средства за присилба не може:

- 1) да го заштити својот живот или животот на другите луѓе;
- 2) да спречи извршување на кривично дело за кое може да се изрече казна затвор во траење најмалку од четири години;
- 3) да спречи бегство на лице затекнато во извршување на кривично дело за кое може да се изрече казна затвор од десет години или потешка казна или лице за кое е распишана потерница заради извршено такво кривично дело;
- 4) да се спречи бегство на лице лишено од слобода заради извршено кривично дело од точката 3 на овој став или лице за кое е распишана потерница заради бегство од издржување на казна затвор за такви кривични дела и
- 5) да се спречи напад врз објект или личност што се обезбедува.

Пред употребата на огненото оружје, полицискиот службеник ќе упати усна наредба и предупредување "стој, полиција!", а потоа и втора наредба и предупредување "стој, ќе пукам!".

Наредбите и предупредувањата од ставот 3 на овој член нема да се упатат ако со тоа би се довело во прашање извршувањето на полициските работи.

Полицискиот службеник нема да употреби огнено оружје спрема лицето кое е задржано согласно со овој закон, освен кога тоа е неопходно за да го заштити својот живот или животот на други лица, како и во случаи кога е потребно да се спречи бегство на задржаното лице.

Пукање во воздух заради сигнализација, барање помош и застрашување, како и пукање во животни кога тие го загрозуваат животот на луѓето, не се смета како употреба на огнено оружје во смисла на овој закон.

Член 90

Употребата на огнено оружје не е дозволена ако се доведува во опасност животот на други лица, освен ако употребата на огненото оружје е единствено средство за одбрана од посреден напад, опасност од напад врз животот на други лица.

19.8. Употреба на средства за присилба спрема група

Член 91

При воспоставување на нарушен јавен ред и мир во поголем обем, полицискиот службеник е овластен да упати наредба на група лица да се разотидат.

Ако групата не се разотиде, дозволена е употреба на следниве средства за присилба:

- 1) физичка сила;
- 2) гумена палка;
- 3) хемиски средства;
- 4) млазови вода и

5) службени кучиња.

Средствата од ставот 2 на овој член можат да се употребат само по наредба на полицискиот службеник кој раководи со акцијата.

19. 9. Употреба на посебни видови на оружје и експлозивни средства

Член 92

Употреба на посебни видови на оружје и експлозивни средства е дозволена кога се исполнети условите од членот 89 став 2 на овој закон, во случај на непосреден напад врз животот на едно или повеќе лица или во случај на напад што се врши од лице вооружено со посебен вид на оружје или експлозивни средства, ако со употребата на другите видови на оружје полициските работи не можат да бидат извршени.

Употреба на посебни видови на оружје и експлозивни средства одобрува директорот на Бирото.

19.10. Употреба на огнено оружје спрема животни

Член 93

Огнено оружје се употребува спрема животни кога од нив се заканува непосредна опасност од напад по животот и телото на луѓето или постои опасност од загрозување на животот или здравјето на луѓето (заразна болест или слично).

Оружјето се употребува спрема болни и тешко повредени животни, во случај кога ветеринар или друго лице не може да преземе соодветни мерки.

V. РАБОТНИ ОДНОСИ

Член 94

Правата и обврските од работниот однос, полицискиот службеник ги остварува согласно со прописите за работни односи, Колективниот договор на Министерството и овој закон.

Член 95

Работен однос во Полиција може да заснова лице кое ги исполнува следниве општи услови:

- 1) да е државјанин на Република Македонија;
- 2) да е полнолетно, а да не наполнило 25 години живот ако за првпат заснова работен однос на работно место за кое е предвидено средно образование, односно 30 години живот ако за првпат заснова работен однос на работно место за кое е предвидено високо образование;
- 3) да има завршено најмалку четиригодишно средно образование;
- 4) да е здравствено и психофизички способно и
- 5) со правосилна пресуда да не му е изречена казна забрана на вршење професија, дејност или должност.

Со актот за систематизација на работните места во Министерството, можат да се утврдат и посебни услови за засновање на работен однос во Полицијата.

Член 96

При вработувањето во Полицијата треба да бидат соодветно и правично застапени граѓаните кои припаѓаат на сите заедници, со почитување на критериумите на стручност и компетентност.

При вработувањето во Полицијата да се почитува принципот на еднаквост на половите.

Член 97

Полициски службеник заснова работен однос врз основа на јавен оглас на начин и под услови утврдени со овој закон.

По исклучок, работен однос без јавен оглас се заснова за стипендисти на Министерството-завршени студенти на Полициската академија.

Член 98

Полициските службеници се стекнуваат со звања врз основа на видот на образованието, работниот стаж, работното место и годишната оценка.

За полициските службеници се утврдуваат следниве звања:

- генерален полициски советник;
- главен полициски советник;
- виш полициски советник;
- полициски советник;
- главен инспектор;
- самостоен инспектор;
- виш инспектор;
- инспектор;
- помлад инспектор;
- главен полицаец;
- виш полицаец и
- полицаец.

Член 99

За приправниците за полициски службеник ќе се применуваат прописите за работните односи и Колективниот договор на Министерството.

Член 100

Полицискиот службеник е должен при вработувањето во Полицијата да потпише изјава со следниов текст: "Се обврзувам дека во својата работа ќе ги почитувам Уставот, законите на Република Македонија и стандардите на полициската етика, совесно и уредно ќе ги вршам полициските работи и ќе ги почитувам основните слободи и права на човекот и граѓанинот гарантирани со Уставот, законите и ратификуваните меѓународни договори".

Потпишаната изјава се чува во работното досие на полицискиот службеник.

Ако полицискиот службеник одбие да ја даде и потпише изјавата од ставот 1 на овој член, ќе се смета дека договорот за вработување не е склучен.

Член 101

Поради видот, природата и сложеноста на полициските работи, како и поради тежината на работите и посебните услови под кои тие се извршуваат, износот на средствата наменети за плата за извршување на полициските работи се зголемува за 30%.

Член 102

Полицискиот службеник е должен по наредба на непосредниот раководен полициски службеник, полициските работи да ги извршува и подолго од полното работно време, ако е тоа нужно заради нивно успешно и навремено извршување.

На полицискиот службеник за работата подолга од полното работно време му припаѓа паричен надоместок или слободни денови, согласно со прописите за работни односи и Колективниот договор на Министерството.

Член 103

Кога неодојни потреби тоа го бараат, министерот, директорот на Бирото или од нив овластен полициски службеник, може на полицискиот службеник да му го одложи, односно прекине користењето на годишниот одмор.

Во случаите на ставот 1 од овој член, полицискиот службеник има право на надоместок на стварните трошоци настанати со одложувањето, односно прекинувањето на годишниот одмор.

Член 104

Полицискиот службеник, по претходна согласност од министерот, а на предлог од посебна комисија во Министерството може да извршува определени работи, самостојна или дополнителна стопанска или професионална дејност што не се во судир со полициските работи.

Согласноста од ставот 1 на овој член, министерот ја дава на начин и под услови утврдени со прописите за работни односи.

Полицискиот службеник дејноста од ставот 1 на овој член е должен да ја врши надвор од работното време во Министерството и на начин, вршењето на таа дејност да не влијае врз законското и правилно извршување на полициските работи.

Член 105

Полицискиот службеник не смее да основа, да раководи и да биде член на раководство на политичка партија.

Полицискиот службеник со членувањето во политичка партија и со учество во нејзините активности не смее да го доведува во прашање непристрасното и законито вршење на полициските работи.

Полицискиот службеник не смее да носи или да истакнува партиски симболи во просториите и службените возила на Полицијата, партиски да се организира или дејствува во Министерството.

Полициските службеници не смеат во униформа на Полицијата да присуствуваат на партиски активности и манифестации, освен ако се на извршување на службена задача.

Член 106

Полициските службеници правото на штрајк можат да го остваруваат на начин и под услов битно да не се нарушува редовното извршување на полициските работи.

Организаторот на штрајкот е должен да го најави штрајкот на министерот и да ја достави одлуката за стапување на штрајк, како и програмата за начинот и обемот на вршење на полициските работи кои е неопходно да се извршуваат за времето на штрајкот најдоцна седум дена пред почетокот на штрајкот.

Член 107

За време на организиран штрајк во Полицијата, неопходно е да се извршуваат работите и задачите на:

- спречување, откривање и документирање на кривични дела, фаќање на сторителите и предавање на надлежните органи и неодложни работи на криминалистичката техника;

- регулирање и контрола на сообраќајот на патиштата;

- дежурните оперативни центри;

- полициските службеници за интервенција и за вршење на увид;

- обезбедување на личности и објекти;

- обезбедување на државната граница, контрола на преминување на државната граница, спречување на извршување и решавање на гранични инциденти и други повреди на државната граница и протерување на странци и

- користење на хеликоптери.

Член 108

Се забранува штрајк во Полицијата во воена или вонредна состојба.

Во случај на сложена безбедносна состојба, нарушување на јавниот ред и мир во поголем обем, природни непогоди и други несреќи или загрозување на животот и здравјето на луѓето и имотот во поголем обем, во штрајк истовремено не можат да учествуваат повеќе од 10% од вкупниот број полициски службеници на Министерството и штрајкот не може да трае подолго од три дена.

Доколку штрајкот започнал пред настапувањето на кој било од условите од ставовите 1 и 2 на овој член, полициските службеници се должни штрајкот веднаш да го прекинат.

Член 109

Психофизичката и општата здравствена состојба на полицискиот службеник, за вршење на полициските работи ја оценува здравствена комисија, најмалку еднаш годишно.

Здравствената комисија од ставот 1 на овој член ја формира министерот, на предлог на директорот на Бирото и има пет члена, од кои најмалку тројца лекари. Полицискиот службеник за кој со одлука на здравствената комисија ќе се утврди дека е неспособен за вршење на полициските работи, заради нарушена психофизичка или општа здравствена способност која настапила како последица од повреда при работа или професионална болест, се распоредува на работно место кое одговара на видот на неговото образование и здравствена состојба.

Полицискиот службеник од ставот 3 на овој член ги задржува сите права од работниот однос кои ги имал на работното место на кое дотогаш работел.

Член 110

Министерството ги осигурува полициските службеници за случаи на несреќа при работа.

Во случај на професионално психофизичко нарушување на здравјето на полицискиот службеник, Министерството има обврска да ги покрие сите трошоци во врска со неговото лекување.

Член 111

Полициски службеник кој ќе го загуби животот при вршењето или во врска со вршењето на полициските работи, ќе се погребне на трошок на Министерството во местото кое ќе го определат членовите на неговото семејство.

На семејството на полицискиот службеник му припаѓа еднократен надоместок во висина на вкупниот износ од остварените **нето** плати во последните 24 месеца или во Полицијата да се вработи член од потесното семејство на загинатиот полициски службеник кој ќе ги исполнува условите за прием во Полицијата, согласно со овој закон.

Член 112

Лице кое по барање на полициски службеник укаже помош на Полицијата и по тој повод биде повредено, се разболе или биде спречено за работа најмалку три месеца, а не е осигурано по друга основа, има право на лекување на трошок на Фондот за здравствено осигурување, а во случај на инвалидност или телесно оштетување, има право на пензиско осигурување на товар на Министерството како и полициските службеници.

Ако во укажувањето на помошта лицето го загуби животот, семејството ги има правата од членот 111 на овој закон и правата од пензиско осигурување како семејство на полициски службеник кој го загубил животот во вршењето на полициските работи.

Член 113

Околностите под кои полицискиот службеник или лицето кое укажало помош на полицијата го загубил животот ги оценува организационата единица на Министерството надлежна за внатрешна контрола и професионални стандарди, која изготвува извештај со мислење.

Извештајот со мислењето од ставот 1 на овој член се доставува до министерот и директорот на Бирото.

Член 114

Полициските службеници се должни да ја чуваат тајноста на податоците и информациите за кои дознале во вршењето или по повод вршењето на полициските работи, а кои согласно со закон или пропис донесен врз основа на закон претставуваат личен податок или класифицирана информација.

Обврската за чување на тајноста на податоците и информациите од ставот 1 на овој член трае и по престанокот на работниот однос во Министерството.

Член 115

Полициски службеник може да се упати на работа во странство, врз основа на договорите за меѓународна полициска соработка ратификувани согласно со Уставот.

Полициските службеници можат да бидат упатени да учествуваат во меѓународни цивилни операции и мировни мисии врз основа на одлука на Владата на Република Македонија, согласно со ратификуваните меѓународни договори.

Член 116

Работата на полициските службеници се оценува најдоцна до крајот на првото тримесечје во годината за претходната календарска година.

Полициски службеник кој користи отсуство подолго од шест месеца во текот на една календарска година, нема да се оценува за таа година.

Член 117

Полицискиот службеник го оценува непосредниот раководен полициски службеник.

Оцената се формира врз основа на критериумите што се однесуваат на резултатите од работата на полицискиот службеник, како и личните квалитети што тој ги покажал во текот на работењето (стручност, знаење, оспособеност, работна дисциплина, пожртвуваност, уредност, самостојност, соработка, однос кон странките, упорност и слично).

Оцената за полицискиот службеник може да биде "се истакнува", "задоволува", "делумно задоволува" и "не задоволува".

Министерот ќе ги пропише поблиску критериумите од ставот 2 на овој член и начинот на оценување на работата на полициските службеници, образецот на оценувачкиот лист и начинот на водење на евиденцијата.

Член 118

Полицискиот службеник кој не е задоволен од оцената на членот 117 став 3 од овој закон, може во рок од осум дена од денот на оценувањето да поднесе приговор до посебна комисија формирана од министерот.

Комисијата од ставот 1 на овој член е составена од три члена, од кои еден е претставник на Македонскиот полициски синдикат.

Член 119

На полициски службеник на кого со правосилна одлука му е забрането да врши определени работи од работниот однос или ако му е изречена заштитна или безбедносна мерка, поради која не може да врши работи подолго од шест месеца или ќе мора заради издржување на казна затвор да отсуствува од работа повеќе од шест месеца, му престанува работниот однос во Полицијата со денот на врачувањето на правосилната пресуда.

Решението за престанок на работниот однос според ставот 1 на овој член го донесува министерот.

VI. РЕЗЕРВЕН СОСТАВ НА ПОЛИЦИЈАТА

Член 120

Во резервниот состав на Полицијата можат да бидат распоредени само државјани на Република Македонија, кои ги исполнуваат условите предвидени со членот 95 на овој закон.

Припадник на резервниот состав на Полицијата може да биде ангажиран за извршување на полициски работи до навршување на 50 години живот.

Член 121

Министерството врши оспособување на резервниот состав на Полицијата и тоа со основна, продолжителна и дополнителна обука.

Член 122

Обуката од членот 121 на овој закон ја организира и спроведува Министерството.

Министерот, на предлог на директорот на Бирото донесува програма за стручно оспособување на резервниот состав на Полицијата.

Член 123

Припадникот на резервниот состав на Полицијата за време на основно, продолжително и дополнително оспособување и за време на ангажирањето за извршување на полициски работи има исти права и должности, како и граѓаните во извршување на правата и должностите во одбраната.

На припадник на резервниот состав на Полицијата ќе му престане ангажирањето во резервниот состав, ако:

- повеќе не ги исполнува условите предвидени со членот 95 на овој закон;
- не покажува доволно знаења и оспособеност согласно со пропишаната програма за обука;
- поради потешка повреда на дисциплината и
- од здравствени причини.

Член 124

Припадниците на резервниот состав на Полицијата кои се повикани на вршење полициски работи носат униформа и ознаки на Полицијата и во вршење на работите имаат исти должности и овластувања како и полициските службеници.

Член 125

Министерот може да одлучи да повика припадници на резервниот состав на Полицијата за вршење на полициските работи во следниве случаи:

- за време на воена или вонредна состојба;
- за време на вооружен бунт или друг облик на насилно загрозување на уставниот поредок или безбедноста на Република Македонија;
- кога е прогласена елементарна непогода или епидемија;
- други непогоди или несреќи кои го попречуваат нормалниот тек на животот и ја загрозуваат безбедноста на животот и имотот на луѓето;
- при нарушен јавен ред и мир во поголем обем;

- кога тоа го бараат потребите од дополнително обезбедување на државната граница и
- заради спроведување на основна, продолжителна и дополнителна обука.

Член 126

Министерството води евиденција на припадниците на резервниот состав на Полицијата.

Органот надлежен за работите на одбраната кој води евиденции на лични податоци на воени обврзници е должен по барање на Министерството, да и даде на Полицијата лични податоци за воени обврзници кои се ангажирани во резервниот состав на Министерството, како и за воените обврзници кои се оспособуваат за вршење на работите во резервниот состав на Полицијата, односно се распоредени во резервниот состав на Полицијата.

VII. ОВЛАСТУВАЊЕ ЗА ПОДЗАКОНСКИ ПРОПИСИ

Член 127

Владата ќе донесе подзаконски прописи за начинот на стекнување на звањата и ознаките на звањата на полициските службеници, за униформата и ознаките на униформата на Полицијата, како и за видот на вооружувањето на Полицијата и опремата на полициските службеници.

Член 128

Министерот донесува подзаконски прописи за:

- начинот на вршење на полициските работи;
- формата и содржината на образецот на службена легитимација и значка, како и начинот на издавање на службена легитимација и значка на Полицијата;
- носењето и времето на траење на униформата на Полицијата;
- начинот на работа на здравствената комисија задолжена за утврдување на психофизичката и здравствената способност на полицискиот службеник за вршење на полициски работи;
- постапување со привремено одземени и пронајдени предмети;
- содржината и начинот на водење на евиденциите на Полицијата и формата и содржината на образецот на евиденциите на Полицијата;
- работите и дејностите што се во судир со полициските работи;
- начин на избор на полициски службеник кој се упатува на работа во странство;
- начинот на однесување и меѓусебните односи на полициските службеници;
- начинот на вршење генерален и експертски надзор и контрола и
- начин на повикување и ангажирање на припадниците на резервниот состав.

Министерот донесува Кодекс на полициска етика.

Министерот во согласност со министерот за здравство донесува подзаконски пропис за здравствените и психофизичките способности што треба да ги исполнува лицето кое заснова работен однос во Полицијата, начинот на нивното утврдување и начинот на контрола на здравствената и психофизичката способност на полициските службеници.

VIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 129

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 12 месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

До донесувањето на прописите од членот 128 на овој закон ќе се применуваат постојните прописи доколку се во согласност со овој закон.

Член 130

За прашањата што не се регулирани со овој закон, ќе се применуваат одредбите од Законот за внатрешни работи.

Член 131

Со денот на отпочнување на примената на овој закон, престануваат да важат одредбите на членовите: 1 став 1 алинеи 12, 13 и 17, 7-а, 8, 9, 10, 11, 11-а, 12, 20-а, 20-б, 23, 27, 28, 30, 34, 40, 41, 42, 45, 46, 50, 56 став 1 алинеја 3, 64 став 2, 66, 73 зборовите: "ознаките на чиновите и условите за нивно стекнување за овластените службени лица, за униформата и ознаките на униформата" и 74 став 1 точки 3, 4 и 7 од Законот за внатрешни работи ("Службен весник на Република Македонија" број 19/95, 15/97, 55/97, 38/2002, 33/2003, 19/2004 и 51/2005).

Член 132

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а ќе се применува по една година од денот на неговото влегување во сила.

Член 133

(преодна одредба – член 2 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 6/09)

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 2009 година.